

AKCEPTUJĘ:

ZAŁOŻENIA

DO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ

1. PIONIZACJA (odzespolenie na szczeblu wojewódzkim)

W przygotowanym projekcie ustawy zakłada się model struktury organizacyjnej opartej na bezpośredniej zależności i podległości poszczególnych organów działających w terenie, organom działającym na obszarze województwa, tych ostatnich natomiast - Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Oznacza to przyjęcie modelu Inspekcji jako części administracji niezespolonej, tzn. niezwiązanej formalnie i kompetencyjnie ani z wojewodą i jego zapleczem administracyjnym, ani z innymi organami administracji publicznej o lokalnym zakresie działania. Za przyjęciem ściśle zhierarchizowanego modelu organizacyjnego Inspekcji, opartego na bezpośrednich więzach podległości jej poszczególnych organów, przemawia charakter zadań przez nią wykonywanych, sprowadzających się do zapewnienia bezpieczeństwa żywności, a w konsekwencji ochrony zdrowia i życia konsumentów. Działania podejmowane przez Inspekcję, np.: w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt wymagają często natychmiastowego podejmowania decyzji, sprawnej koordynacji i zapewnienia wykonania wydawanych poleceń, a także szybkiego reagowania na zagrożenia.

Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. *ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającym określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniającym rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001* państwa członkowskie mają obowiązek wdrożenia od stycznia 2009 r. zasady wzajemnej zgodności (cross-compliance), w tym w zakresie kontroli spełnienia wymagań określonych w wspólnotowych przepisach weterynaryjnych. Przepisy wspólnotowe zobowiązują do zapewnienia systemu jednolitych kontroli na terytorium całego kraju, prowadzonych przez upoważnione do tego służby.

Od 2011 r. obowiązywać będzie kontrola w zakresie zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności. Kontrole będą przeprowadzane zarówno w gospodarstwach rolnych, jak i w zakładach przetwórstwa rolnego. Rozszerzy to znacznie liczbę niezbędnych

kontroli jakie będą musiały być przeprowadzone przez Inspekcję Weterynaryjną u podmiotów objętych dopłatami wspólnotowymi i znajdującymi się pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej.

Oznaczać to będzie także konieczność przygotowywania przez organy Inspekcji Weterynaryjnej raportów z przeprowadzonych kontroli i sprawne przekazywanie ich do agencji płatniczej, a także będzie wymagało sprawnej koordynacji realizacji zadań zarówno przez powiatowych lekarzy weterynarii, jak i wojewódzkich lekarzy weterynarii oraz Głównego Lekarza Weterynarii.

Należy podkreślić, że brak zapewnienia odpowiedniego systemu kontroli w ramach cross-compliance może spowodować ewentualną redukcję dopłat bezpośrednich dla Polski.

Proponowana struktura organizacyjna oparta na bezpośrednich zależnościach osobowych i możliwości ingerencji w działalność organów podległych, w postaci wytycznych, poleceń, instrukcji itp. daje większą gwarancję sprawnego realizowania zadań i efektywniej zabezpiecza interes publiczny (zdrowie i życie obywateli), niż organizacja Inspekcji oparta na modelu administracji zespolonej. W żaden sposób model administracji zespolonej nie usprawniał pracy służb inspekcyjnych, co więcej narastały wątpliwości natury interpretacyjnej obowiązujących przepisów związanych głównie z ustaleniem faktycznych kompetencji wojewodów w zakresie spraw organizacyjnych, pracowniczych itp., co czasami wpływało na sprawność organizacyjną aparatu kontrolnego w terenie.

Zgodnie z zakładanymi zmianami Główny Lekarz Weterynarii wykonywałby czynności wynikające ze stosunku pracy wobec wojewódzkiego lekarza weterynarii oraz jego zastępców, a także byłby organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Odzespolenie spowoduje, że koszty działalności Inspekcji i wykonywanych przez nią zadań będą pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa. Wojewódzkie, powiatowe i graniczne inspektoraty będą jednostkami budżetowymi.

Odzespolenie na szczeblu wojewódzkim, tak jak to ma miejsce w przypadku Państwowej Inspekcji Sanitarnej usprawni również przepływ i rozdysponowanie środków rezerwy budżetowej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt.

Środkami tymi dysponowałby Główny Lekarz Weterynarii i dokonywałby podziału w zależności od potrzeb i zadań realizowanych przez wojewódzkie i powiatowe inspektoraty weterynarii.

2. WYMAGANIA DLA OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O PEŁNIENIE FUNKCJI ORGANÓW W INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ

Zakłada się rozszerzenie katalogu wymaganych, do objęcia stanowisk organów w Inspekcji Weterynaryjnej, specjalizacji o prewencję pasz. Rozszerzy to liczbę lekarzy weterynarii mogących zajmować kierownicze stanowiska w Inspekcji Weterynaryjnej.

3. UMOŻLIWIENIE WYZNACZANIA DO WYKONYWANIA CZYNNOŚCI URZĘDOWYCH ZAKŁADÓW LECZNICZYCH DLA ZWIERZĄT

Zakłada się wprowadzenie możliwości wyznaczania zakładów leczniczych dla zwierząt do wykonywania pewnych czynności urzędowych, a nie jak to ma miejsce obecnie wyłącznie poszczególnych lekarzy weterynarii prywatnej praktyki (osoby fizyczne), co ma się przyczynić do bardziej efektywnego wykonywania zadań. Zakłady lecznicze mogłyby być w szczególności wyznaczane do wykonywania zadań związanych z prowadzeniem ochronnych szczepień i badań monitoringowych. W chwili obecnej utrudniony jest zakup niezbędnych preparatów leczniczych i środków medycznych przez lekarzy weterynarii zatrudnionych w weterynaryjnym zakładzie leczniczym i posiadających wyznaczenie do wykonywania ww. czynności,. Proponowana zmiana usprawni wykonywanie takich czynności, jak i umożliwi zakładom leczniczym dla zwierząt bardziej efektywne rozliczanie środków finansowych, co przyczyni się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

Zmiana będzie dotyczyła Art. 16 ustawy o *Inspekcji Weterynaryjnej*.

Wprowadzenie przedmiotowej zmiany wymaga jeszcze szczegółowej analizy prawnej oraz właściwego skonstruowania proponowanych przepisów, z uwagi na fakt określenia w przepisach wspólnotowych wymagań i zakresu czynności wykonywanych przez urzędowych lekarzy weterynarii w zakresie nadzoru nad żywnością pochodzenia zwierzęcego.

4. WYŁĄCZENIE ORGANÓW INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ SPOD ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

Proponuje się wyłączyć organy Inspekcji Weterynaryjnej z odpowiedzialności zawodowej przed organami Krajowej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej, w tym Sądu Lekarsko – Weterynaryjnego.

Wynika to z faktu, że zdarzało się w przeszłości, że Krajowa Rada Lekarsko – Weterynaryjna podejmowała uchwały wiążące wszystkich członków Izby Lekarsko – Weterynaryjnej (wszystkich lekarzy weterynarii), w tym powiatowych i wojewódzkich lekarzy weterynarii, których postanowienia stały w sprzeczności z koniecznością podejmowania

działań w ramach realizacji zadań wynikających z przepisów obowiązujących w zakresie bezpieczeństwa żywności i weterynarii.

W uchwale wzywano np. lekarzy weterynarii do odstąpienia od badania mięsa, podczas gdy zgodnie z przepisami jest to zadanie za którego realizację odpowiada powiatowy lekarz weterynarii.

W związku z tym w zakresie wykonywanych zadań organy Inspekcji Weterynaryjnej nie powinny podlegać odpowiedzialności przed samorządem lekarsko – weterynaryjnym.

5. UREGULOWANIE KWESTII POBIERANIA OPŁAT ZA WYKONYWANIE CZYNNOŚCI URZĘDOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU ZAPEWNIENIA HARMONIZACJI Z PRAWEM UE

W projekcie ustawy planuje się uregulowanie kwestii, o których mowa w rozdziale 4 ustawy o *Inspekcji Weterynaryjnej*, dotyczące opłat za wykonywanie czynności urzędowych. Zmiany te powinny doprowadzić do pełnej zgodności krajowych przepisów w zakresie pobierania opłat za badania urzędowe z prawem wspólnotowym, w szczególności z rozporządzeniem Nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt*. Proponowana zmiana będzie dotyczyła art. 30 i 31 ustawy. Zostanie uzupełniony katalog czynności urzędowych, za które są pobierane opłaty, m.in. o pobieranie opłat za prowadzenie nadzoru weterynaryjnego nad działalnością marginalną, lokalną i ograniczoną.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Nr 882/2004/WE państwa członkowskie UE zobligowane są do stosowania wspólnych kryteriów dotyczących nakładania opłat za czynności urzędowe, które określone są w przepisach przedmiotowego rozporządzenia i ustalają jedynie minimalne poziomy wysokości opłat. W chwili obecnej przepisy art. 31 ustawy o *Inspekcji Weterynaryjnej* umożliwiają w niektórych przypadkach na zmniejszanie lub zwiększanie wysokości opłat za wykonywanie czynności urzędowych. System taki nie spełnia kryteriów wspólnotowych i może prowadzić do różnej interpretacji przepisów prawa. Mając na uwadze konieczność zmniejszenia obciążeń administracyjnych oraz zapewnienie jednolitego traktowania podmiotów należy zatem ujednoczyć przepisy dotyczące opłat za czynności urzędowe.

6. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE URZĘDOWYCH LABORATORIÓW WETERYNARYJNYCH

W projekcie ustawy planuje się dokonanie zmian w organizacji i funkcjonowaniu urzędowych laboratoriów weterynaryjnych. Zmiany mają na celu doprowadzenie do pełnej

zgodności przepisów krajowych z przepisami rozporządzenia (WE) nr 882/2004 w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt w przedmiotowej kwestii.

W celu pełnej implementacji rozporządzenia 882/2004 zachodzi konieczność rozszerzenia katalogu zadań wykonywanych przez Inspekcję Weterynaryjną o sprawy związane z organizacją i funkcjonowaniem urzędowych laboratoriów weterynaryjnych.

Ponadto należy wprowadzić w ustawie o *Inspekcji Weterynaryjnej* przepisy pozwalające na utworzenie zintegrowanego systemu urzędowych badań laboratoryjnych w zakresie wymagań określonych w prawie żywnościowym i paszowym oraz przepisach dotyczących zdrowia i ochrony zwierząt. System obejmie laboratoria Inspekcji Weterynaryjnej, laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz laboratoria referencyjne.

Jednocześnie w przepisach projektowanej ustawy planuje się określenie podmiotów uprawnionych do wykonywania zadań Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie diagnostyki laboratoryjnej.

Przewiduje się także włączenie Państwowego Instytutu Weterynaryjnego do systemu urzędowych badań laboratoryjnych jako instytucji sprawującej nadzór nad jakością badań urzędowych wykonywanych w zakładach higieny weterynaryjnej, koordynatora funkcjonowania krajowych laboratoriów referencyjnych.

Państwowy Instytut Weterynaryjny będzie także gromadził i opracowywał dane dotyczące wyników badań prowadzonych w urzędowych laboratoriach weterynaryjnych (CELAB – system rejestracji i gromadzenia wyników badań laboratoryjnych przesyłanych z laboratoriów urzędowych do centralnej bazy danych).

Przedstawione założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej są zgodne z przepisami prawnymi Unii Europejskiej.

Opracowano w
Departamencie Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii
Ministerstwa Rolnictwa i
Rozwoju Wsi